

Семјуел Хантингтон је 1993. године први пут разгласио теорију „судара цивилизација“. Све ове године свет је живео у ишчекивању конфликта великих размера, између Запада и исламског света. Ипак, без обзира на растућу напетост, велики рат цивилизација није се догодио. Сувише су били различити потенцијали страна. Запад је апсолутно доминирао у економији, идеологији и војној сфери; он је самовољно доводио на власт, задржавао или уклањао режиме у исламским земљама, који су чврсто контролисали становништво... У том смислу 2011. година постала је преломна. Први пут су постале очигледне контуре будућег глобалног конфликта. Протеривање имиграната, вештачки организована глад, распад држава и коначно, губитак утицаја Запада на муслиманском Истоку – такав ће бити први светски рат у XXI веку.

Садашња 2011. година је посебна. Она је пуна врло важних догађаја, које засад перципирамо изоловано. Ипак, ти догађаји јесу карике јединственог ланца. Сви они заједно одређују ток људске историје, као минимум, за деценију унапред.

Прво, почео је дуготрајан период снижавања животног стандарда на Западу, што ствара услове за истискивање имиграната. Доскора прилив радне снаге сматрао се корисним за подржавање економског раста. Али 2011. године Запад, а нарочито САД, коначно су се одрекли илузије да се бесконачно живи на зајам. Сада земљама Запада предстоји дуг период политике смањивања плата до нивоа који ће обезбедити конкурентност западне привреде. Сиромаша, спремних да раде за багателу, биће све више и у староседелачком становништву.

„Арапско пролеће“ постало је почетак кризе великих размера државне организације западног типа, која се и иначе није одомаћила на муслиманском Истоку.

Као резултат, десетине милиона муслимана, који пребивају на Западу, наћи ће се пред тешким избором – или да отпутују у сиромашну и нестабилну отаџбину, где их не очекују, или да пођу под жрвањ убрзане асимилације.

Друго, дошло је до наглог погоршања ситуације у земљама исламског света. Цене

прехрамбених производа већ су порасле до историјског максимума и несумњиво је да ће брзо расти. Пораст цена намирница највише осећају муслиманске земље, пошто је демографска експлозија увећала бројност становништва неколико пута при одсуству реалног прогреса у развоју пољопривреде. Милиони људи могу да страдају или од глади или услед ратова које је испровоцирала криза.

И треће, „арапско пролеће“ постало је почетак кризе великих размера државне организације западног типа, која се и иначе није одомаћила на муслиманском Истоку. Данас се државност, лишена легитимитета у очима становништва, уништава. Није важно да ли Запад подржава лидера исламске земље као у Египту или га лови као Либији – свуда становништво ускраћује легитимитет и подршку држави. На фону делегитимизације државе свуда расте популарност и снага исламиста.

Поље битке – Европа

Запад значајно губи у конкурентској борби са земљама Азије, пре свега, Кином и Индијом, што означава неизбежност нивелације нивоа – његов раст у Азији и снижење у Европи и САД. Европљани за такве промене нису морално спремни – у потрошачком друштву материјална добра јесу све ради чега живи човек. У Европи 2011. године, на започето свеопште осиромашивање, становништво је већ одреаговало масовним протестима – у Грчкој, Шпанији, Италији...

Слом колонијалног система праћен је у земљама исламског света формирањем националне државе, која је градила нову националну економију.

У политичком смислу, почело је трагање за „прекобројнима“, за онима које је могуће одбацити као непотребне. Одвија се оштар заокрет удесно у расположењу друштва, као што се региструје и раст национализма и екстремизма. У Европи пребива преко двадесет милиона муслимана. Пре двадесет година, на фону економског раста, ти су имигранти били потребни Западу да би радили неквалификоване и слабо плаћене послове. Данас у Европи, они све чешће сусрећу мрке погледе.

Само у Немачкој пребива скоро четири милиона муслимана. И чак су умерени политичари

већ изјавили – мултикултурно друштво у Немачкој није се створило. Са Ангелом Меркел, сасвим је сагласан норвешки терориста Брејвик.

Глад као оружје

Данас је присутна системска криза целокупне западне цивилизације. И као обично, криза, у првом реду, дотиче периферију Запада, која је и била муслимански Исток.

У XX веку западна цивилизација пружила је свету релативно јефтине животне намирнице, што је изазвало демографску експлозију. Популација исламских земаља од педесетих година увећала се скоро четири пута, уз далеко скромнији раст на том истом Западу.

Али, могућности Истока да опскрби сву ту масу становништва животним намирницама веома су скромне. Непромишљена оријентација ка учешћу у међународној трговини довела је до тога да прехранбenu безбедност у исламском свету има тек врло мало земаља.

И без тога, у свету, око милијарду људи се недовољно храни. Као резултат, током продубљавања светске кризе, још стотине милиона људи могу да пострадају од глади. Кризе су увек скупо коштале најсиромашније. По подацима УН, за време економске кризе седамдесетих година, у свету је умрло приближно пет милиона људи.

Данас су цене намирница поново рекордне. Свет стоји на прагу прехранбеног колапса, упозорава ФАО – Организација за исхрану и пољопривреду УН. Раст цена животних намирница 2011. године постао је детонатор политичких потреса у Тунису, Египту, Јордану и Јемену. Због пораста цена, њихови житељи били су принуђени да, као минимум, удвоструче издатке за исхрану. Цена пшенице од 280 евра за тону нанела је удар светској стабилности. И данас она наставља да расте. У јануару 2011. године, индекс цена хране ФАО-а био је једнак 231 поену – то је највиши показатељ од момента стварања организације.

Један од узрока погоршавања ситуације са животним намирницама у свету јесте тај што САД и Европа у све већем обиму прерађују намирнице у биогориво. Сматра се да за производњу 50 литара биогорива треба утрошити 352 кг кукуруза, а то је исхрана једног човека из „Трећег света“ за скоро једну годину. Очекује се да ће се 2017. године само за америчке аутомобиле прерађивати у биогориво количина намирница довољна за исхрану више од милијарду људи.

Пре или касније, смањење улоге државе, мора довести до распада националне државе, и стварања на њеним руинама, читавог низа квазитворевина криминалног, клановског и другог типа.

Осим тога, намирнице поскупљују због раста цена нафте и гаса; због раста потрошње у Кини и Индији; због глобалне промене климе... За земље Персијског залива, које увозе 90% животних намирница, док има нафте и гаса, то није проблем. Али, за најсиромашније земље и густо насељене државе „Трећег света“ то означава перспективу масовне глади, болести, социјалне и политичке нестабилности. Данас, на пример, гладује равно половина Сомалијаца.

Без државе нема економије

Година 2011. почела је под знаком „арапског пролећа“ – серије револуција које су уздрмале ушанчене режиме. Тешко је рећи чиме ће се завршити то „пролеће“, али већ је данас јасно да је оно суштински ослабило ефикасност световне државе у свакој земљи коју је захватила револуција.

Слом колонијалног система праћен је у земљама исламског света формирањем националне државе, која је градила нову националну економију.

Данас ми посматрамо слабљење националних држава, смањење привлачности за масе, националне или социјалистичке идеје, под чијим су се знамењима стварале националне државе на територијима бивших колонија. Пре или касније, смањење улоге државе, мора довести до распада националне државе, и стварања на њеним руинама, читавог низа квазитворевина криминалног, клановског и другог типа.

Национална држава је основни иницијатор развоја економије у свету, и покретачка сила њеног прогреса. Сходно томе, слабост националне државе значиће и слабост економије. А распад националне државе значиће и крах националних економија већине држава исламског света.

С друге стране, национална држава у земљама Истока – продукт је, копија, западног уређења. И да би се ослободио од клањања Западу, исламски Исток мораће да уништи државу.

Дакле, три титанске промене преврнуће исламски свет: снижавање цене рада на Западу, које ће захтевати бегство милиона имиграната; раст цена животних намирница, који ће довести до глади на Истоку, и одумирање световне државе у исламском свету, које ће постати симбол истинске независности од Запада.

То ће бити прави светски рат, „рат цивилизација“ – са победама и многобројним жртвама, са тоталним супротстављањем антагонистичких система, са својим херојима и издајницима... Победник ће, као и обично, писати историју. Ми пак данас стојимо на рубу великих промена.

Извор: <http://www.apn.ru/publications/article24679.htm>

Прекао са руског: Небојша Вуковић